

Skolan i Nydala kyrkby till 1945.

Skola inrättades i Nydala redan 1827. Det var mycket tidigt och långt före den folkskolestadga som beslutades i Sverige 1842. Innan dess hade barnens utbildning skötts av ortens klockare som sedan 1600-talet hade som uppgift att lära barnen läsa och skriva. Framför allt var det viktigt att lära sig läsa katekesen.

Skolan i Nydala förlades i sockenstugan på nedervåningen och lärarbostad inrättades på övervåningen. Skolbänkar tillverkades 1881 av Karl Gustaf Karlsson i Staveryd (Kalle på Backen) på beställning av skolrådet.

Så småningom inrättades skola även i Långö och Haboarp men folkskolan i sockenstugan Nydala var kvar till 1945 då den på Nyårsdagen brann ner till grunden. Barnen fick gå i skolan i Långö istället medan kommunen beslutade hur man skulle lösa skolfrågan i byn (inköp av huvudbyggnaden på Nydala Säteri).

Anders Frimansson hette den första skolläraren 1827. Han var även klockare och kantor. Han bodde i sockenstugan från 1827 till 1858 då han lät bygga Andreholm och flyttade dit med sin familj. Anders Frimansson hade en stor familj. Han var gift två gånger. Tillsammans med första hustrun Johanna Ulrica Jaensdotter fick han 4 barn. Hustrun avled 1840 och 1841 gifte han om sig med Johanna Petronella Faust. De fick 6 barn tillsammans. Dessutom hade paret Frimansson en fosterdotter, Johanna Kristina Johansdotter, som blev moderlös vid födseln. Anders Frimansson avgick 1867 och erhöll 300 kronor i pension.

Nästa folkskollärare blev Johan Lindqvist. Han var endast lärare (inte kantor eller klockare). Han tjänstgjorde från 1868 till 1886 i Nydala och flyttade sedan till Svenbygd där han var lärare till 1901.

Johan August Nilsson blev folkskollärare, kantor och organist 1882. Han bodde med sin familj, hustrun Maria Lovisa Petersdotter och sonen Berthold, i sockenstugan. När Johan August Nilsson pensionerades kom

Henry Järnhult som folkskollärare till Nydala. Han flyttade dock redan till Långö men återkom till Nydala skola sedan skolan förlagts till huvudbyggnaden av Nydala säteri.

Efter honom kom organisten Gustaf Håkansson 1926 från Växjö till Nydala. Här gifte han sig med Margareta Green och fick två barn, Bengt och Agneta. De flyttade 1944 till Stigtomta.

Från början fanns det bara en lärare för hela skolgruppen men så småningom tillkom också skollärare för de yngsta skolbarnen. Det kallades småskolan och lärarna för dessa barn fick yrkestiteln småskollärare och det var till största delen kvinnor som utbildade sig till detta yrke. I Nydala fanns bara kvinnliga småskollärare anställda.

Matilda Kristina Nilsson, Anna Larsson, Tilda Kristina Johansdotter, Ingrid Berg, Elin Löwander var några av småskollärarinnorna fram till 1945.

Skolan i Nydala kyrkby var förlagd till sockenstugan från 1827 till 1945.

Bild: Utsnitt från vykort.

Idag är det parkeringsplats för besökare till Nydala kyrka.

Foto: Doris Fransson

/Sammanställt från kyrkoböcker samt Henry Renshults böcker Folk & Fornt
av Doris Fransson/